

เทคโนโลยีและนวัตกรรมการ
สร้างเสริมสุขภาพแก่บุคคล
ครอบครัวและโรงเรียน
ในชุมชน

อาจารย์กมลภุ ถนอมสัตย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

หัวข้อการเรียนรู้

ครั้งที่ 1

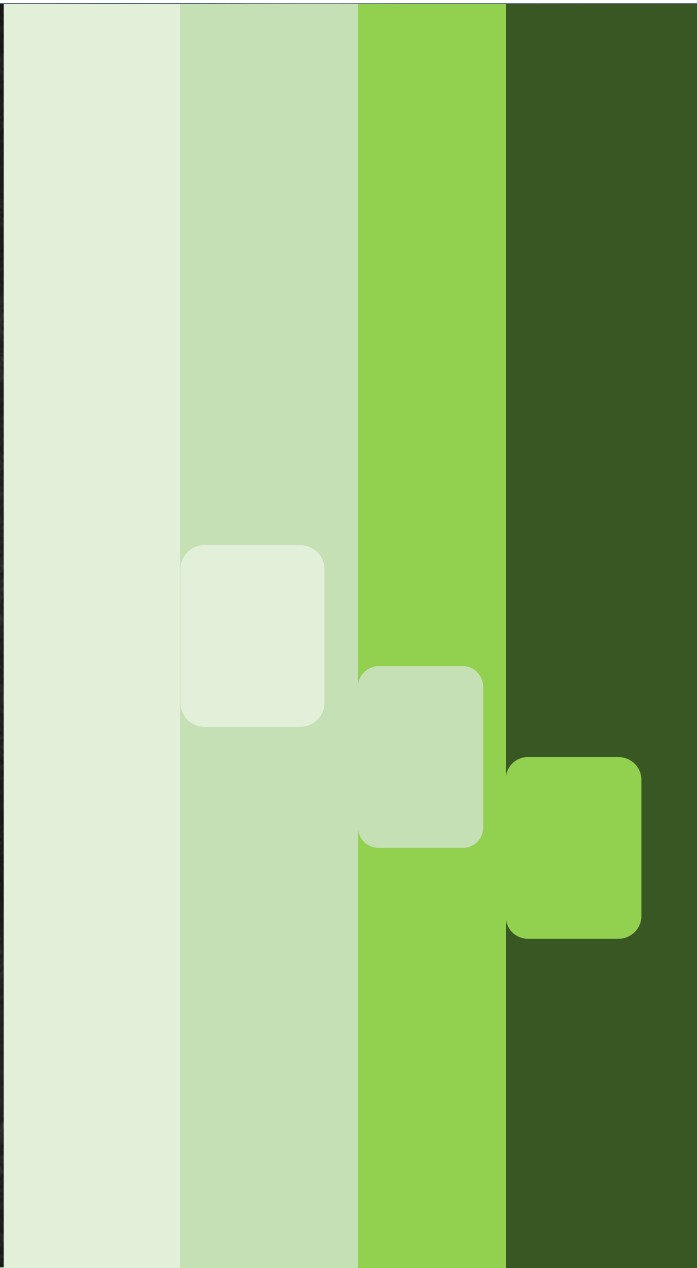
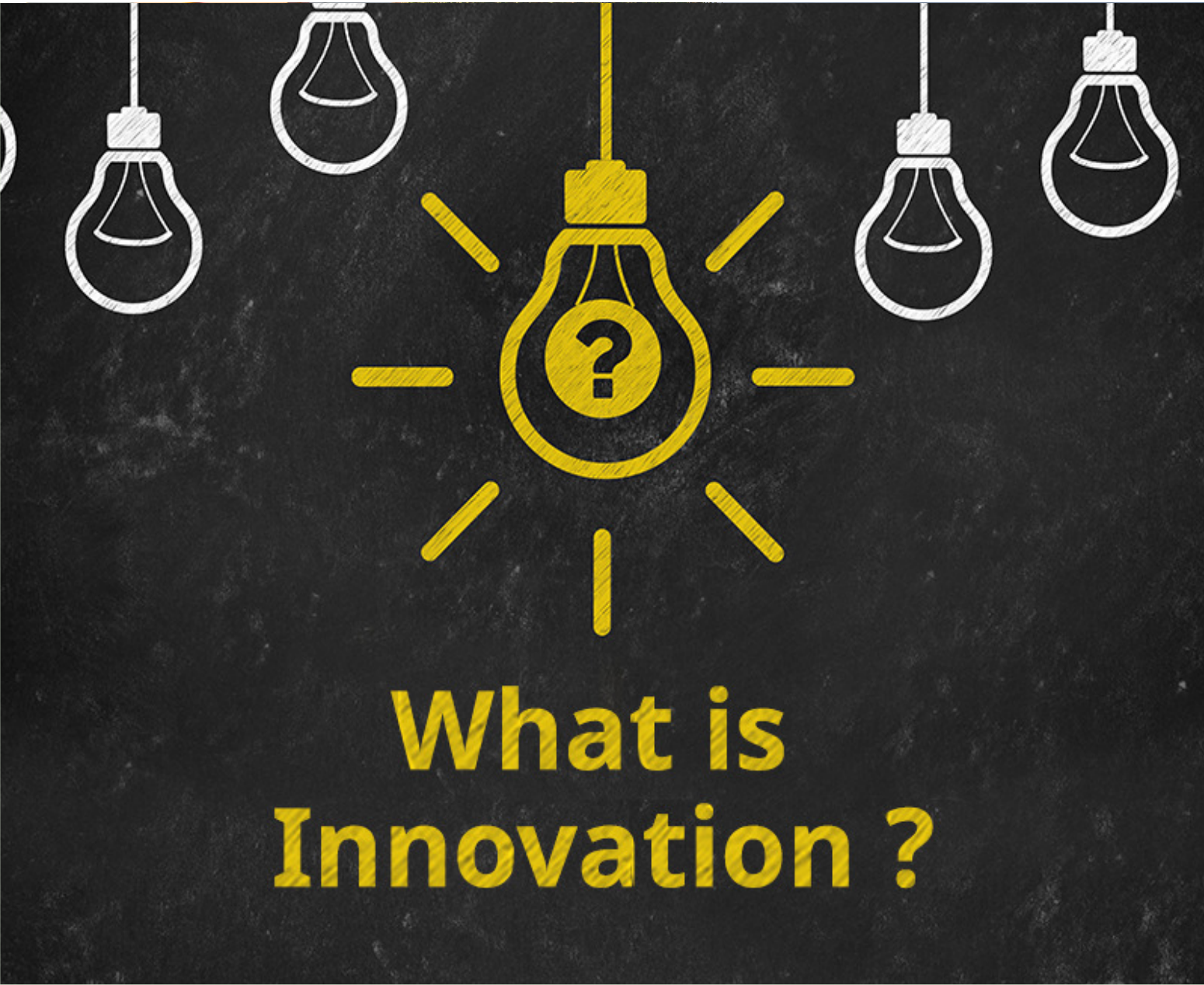
- ความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ
- ลักษณะของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพระดับบุคคล ครอบครัวและโรงเรียนในชุมชน
- ทิศทางและแนวโน้มของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในระบบสุขภาพชุมชน

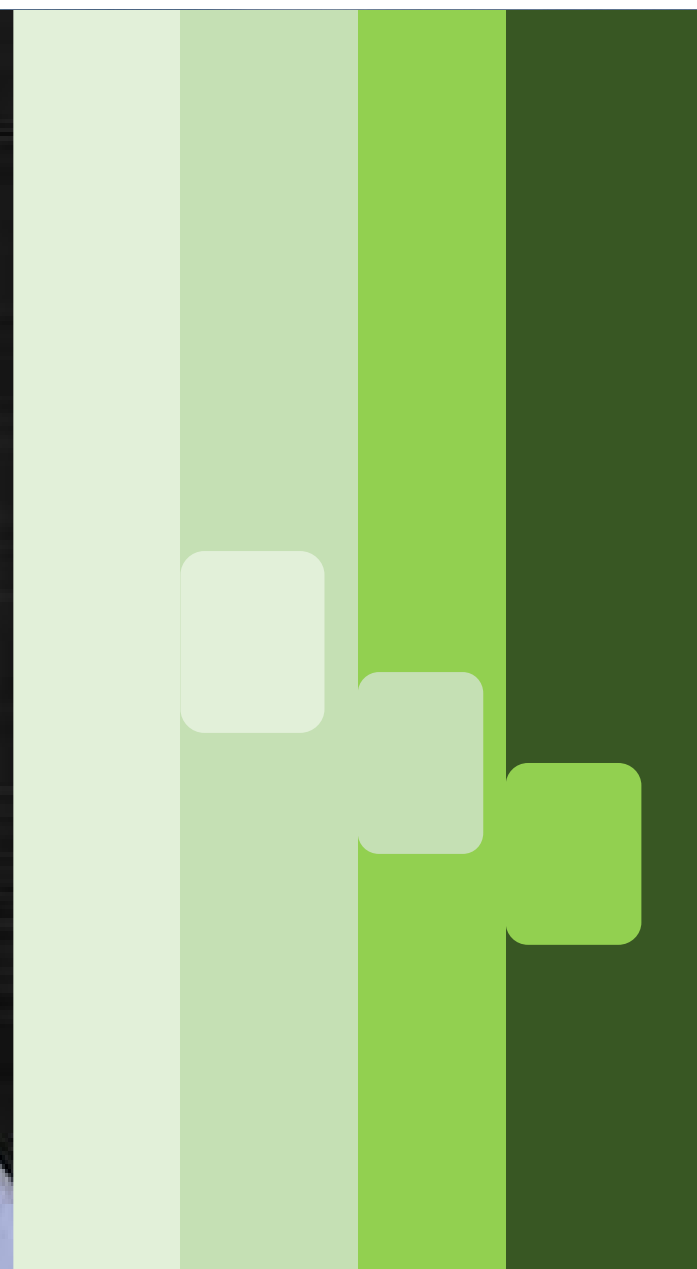
ครั้งที่ 2

- ประโยชน์ของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ
- ขั้นตอนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพให้บุคคล ครอบครัวและโรงเรียนในชุมชน
- การประเมินการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัวและโรงเรียนในชุมชน

วัตถุประสงค์

- บอกความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ
- บอกลักษณะของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพระดับบุคคล ครอบครัวและโรงเรียนในชุมชน
- อธิบายทิศทางและแนวโน้มของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในระบบสุขภาพชุมชน
- บอกประโยชน์ของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ
- อธิบายขั้นตอนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพให้บุคคล ครอบครัวและโรงเรียนในชุมชน
- บอกการประเมินการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพแก่บุคคล ครอบครัวและโรงเรียนในชุมชน

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนวัตกรรม

❖ “นวัตกรรม” = innovation

❖ นวัตกรรม มาจากการนำคำ “นวต” ซึ่งแปลว่า ความใหม่
สมาสกับคำว่า “กรรม” ซึ่งแปลว่า การกระทำ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนวัตกรรม

- ❖ นวัตกรรม (Innovation) คือ การสร้างหรือดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ให้ตอบสนองวัตถุประสงค์มากขึ้น
- ❖ ความสามารถสร้างสรรค์ (Creativity) หรือความคิดริเริ่ม คือ ความสามารถนำเสนอสิ่งใหม่เป็นครั้งแรก ซึ่งจะเป็นตัวเปิดทางให้เกิดนวัตกรรม

ความหมาย

นวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ หมายถึง แนวคิด กระบวนการ หรือสิ่งประดิษฐ์ ที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์บนฐานของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้เป็นผลงานที่นำไปสู่การแก้ปัญหา หรือพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพะ ช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ หรือส่งเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดีอย่างยั่งยืน

- **ความหมายของนวัตกรรมทางการพยาบาล**

นวัตกรรมทางการพยาบาล คือ กระบวนการ ผลลัพธ์
ทางการพยาบาลที่ได้สร้างขึ้นใหม่ รวมทั้งเป็นการพัฒนา
ปรับปรุง ดัดแปลงนวัตกรรมให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการ
พัฒนาวิชาชีพได้

ที่มา : ศูนย์การเรียนรู้ นวัตกรรมทางการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย, 2553

นวัตกรรมทางการพยาบาล หมายถึง กระบวนการพัฒนาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ วิธีการปฏิบัติ
เทคโนโลยีหรือรูปแบบการทำงาน ซึ่งทำให้ได้เครื่องมือในการปฏิบัติงานได้แก่

สิ่งประดิษฐ์คิดค้น (material/device resources) กิจกรรม (activities) การปฏิบัติ

หรือกระบวนการ(process) /หนทางในการทำงาน สำหรับบุคลากรและ/หรือองค์กร

ประเภทของนวัตกรรม

1. **นวัตกรรมผลผลิต (Product innovation)** เช่น ยา เวชภัณฑ์ เทคโนโลยีใหม่ๆ สิ่งประดิษฐ์ หรือความรู้ใหม่ ที่นำมาใช้ในการตรวจรักษาหรือควบคุมโรค
2. **นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)** เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผน การบริหารจัดการ และขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น **ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)**
3. **นวัตกรรมบริการ (Service model innovation)** เช่น การพัฒนาระบบการให้บริการในคลินิกแบบ One stop service การสร้างเครือข่ายการบริการในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า นวัตกรรมการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง

“นวัตกรรมการพยาบาล”

- ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
- 1) การให้บริการแบบใหม่ หรือมีการคิดค้นวิธีการให้บริการใหม่ เป็นสิ่งใหม่ที่ใช้การได้ ใช้งานได้จริง คุ่มค่า คุ่มทุน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และมีผลลัพธ์ที่ดี
- 2) เป็นบริการที่นำวิธีการจัดการระบบมาใช้ในการประเมินกระบวนการและผลลัพธ์ก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลง
- 3) บริการที่ใช้การประดิษฐ์อุปกรณ์ช่วยในการให้บริการ
- 4) บริการที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ในการให้บริการ
- 5) บริการเดิมหรืออุปกรณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว นำมาปรับเปลี่ยน ปรับปรุง ตัดแปลง ต่อยอดจากของเดิม

วิธีคิดในการสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์

- ต้องเกิดจากการสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ

การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ระยะที่ 1

ระยะที่ 2

ระยะที่ 3

ระยะที่ 4

ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์

- 1. เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการพยาบาล เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงหรือจัดการความเสี่ยงอันอาจเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับบริการเกิดความปลอดภัย และพยาบาลเองมีแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 2. เพื่อสร้างความรู้ใหม่ในการให้บริการพยาบาล ระบบบริการพยาบาล หรือระบบสุขภาพ
- 3. เพื่อลดค่าใช้จ่ายหรือลดการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อแก้ปัญหาทางงบประมาณ กำลังคน ภาระงาน การบริหารจัดการ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาล

- 4. เพื่อประสานความร่วมมือกับหุ้นส่วนด้านสุขภาพ ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ
- 5. เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจและการมีคุณค่าของพยาบาล

ลักษณะนวัตกรรมที่ดี

1. เหมาะสม/สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ
2. เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
3. ถูกต้องตามหลักวิชา มีโอกาสเกิดผลบวกค่อนข้างสูง
4. เป็นวิธีการหรือสื่อที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ
7. มีประโยชน์ ประหยัด ได้รับการยอมรับจากสังคม สะดวก และผู้ใช้พึงพอใจ
8. สอดคล้องกับสังคมและวิถีชีวิต คุณค่า ประสิทธิภาพ และความต้องการของผู้ใช้
9. ไม่ซับซ้อน นวัตกรรมใช้ได้ง่ายไม่ซับซ้อนจะได้รับการใช้อย่างแพร่หลาย แต่ถ้ามีความซับซ้อนจะถูกนำไปใช้น้อย หรือซ้ำ
10. ทดลองได้ (trialability)
11. สังเกตได้ (observability) เห็นผลได้เมื่อใช้

ลักษณะของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสร้างเสริมสุขภาพระดับบุคคล ครอบครัวและโรงเรียนในชุมชน

- • ลดพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ: เช่น ลดการสูบบุหรี่ ลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ลดการเกิดอุบัติเหตุ
- เสริมสร้างสุขภาพ: เช่น เสริมสร้างการบริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะ อาหารปลอดภัย อาหารที่ไม่ก่อให้เกิดโรค เสริมสร้างการมีกิจกรรมทางกาย ออกกำลังกาย เสริมสร้างการดูแลตนเองให้ลดการเกิดโรคต่าง ๆ
- สนับสนุนกิจกรรม/ เครื่องมือ: เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับการตรวจร่างกาย
- การออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร

เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) คือ การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ ทำให้สารสนเทศมีประโยชน์ และใช้งานได้กว้างขวางมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศรวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่จะรวบรวม จัดเก็บ ใช้งาน ส่งต่อ หรือสื่อสารระหว่างกัน ในระบบสารสนเทศนั้นประกอบด้วย 5 ส่วนหลักๆ ได้แก่

- ❖ บุคลากร
- ❖ ขั้นตอนการทำงาน
- ❖ ซอฟต์แวร์
- ❖ ฮาร์ดแวร์
- ❖ ข้อมูล

Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย
ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิม ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย
นวัตกรรม ซึ่งเปลี่ยนแปลงผ่านจากยุค Thailand 1.0 2.0 และ
3.0

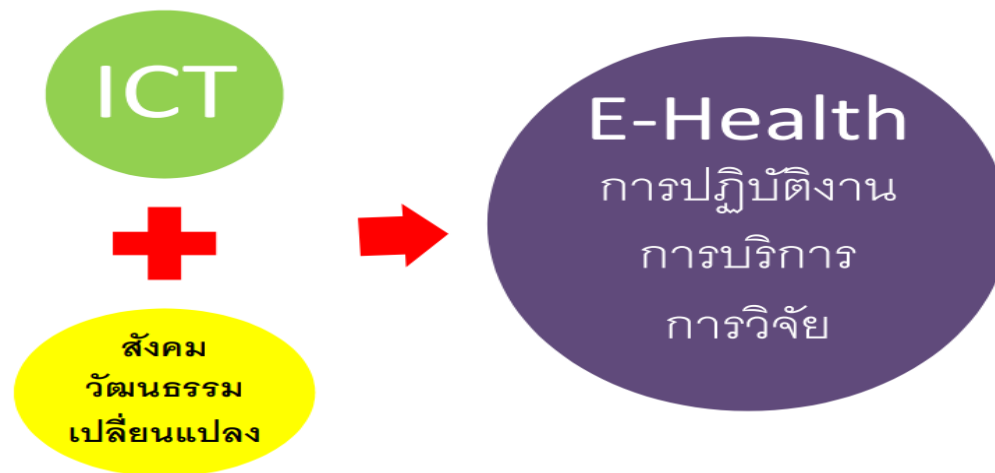
Digital Health Care

เป็นการประกาศทิศทางการในการยกระดับบริการสาธารณสุขสู่ดิจิทัล โดยมี ยุทธศาสตร์ในการผลักดัน 6 ประการ เพื่อเป็นแนวทางให้โรงพยาบาลและ หน่วยงานสาธารณสุขปฏิบัติตาม โดย

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้กรอบไว้อย่างชัดเจน ว่า **Healthcare 4.0** จะมีความเกี่ยวเนื่องกันใน 6 ด้าน ได้แก่ Service Delivery, Health Workforce, Information, Medical Products, Vaccines&Technologies, Financing และ Leadership/Governance

องค์การอนามัยโลก(WHO) ให้คำจำกัดความว่า e-Health หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology: ICT) เพื่อสุขภาพ

แผนยุทธศาสตร์ระบบบริการปฐมภูมิ 4.0 (พ.ศ. 2560 - 2579)

กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560

ระบบปฐมภูมิ 4.0 ยุคเทคโนโลยีทางชีวภาพและการสร้างสรรค์เป็นการพัฒนาในเป้าหมายใหม่ที่เน้นการพัฒนาให้สอดคล้องกับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงระบอดิวิทาใหม่ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่มีอินเทอร์เน็ตเข้ามาในชีวิตเป็นสังคมแบบดิจิทัล ส่งผลให้ระบบสุขภาพปฐมภูมิต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ระบบปฐมภูมิใหม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอย่างมาก เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ได้แก่โครงสร้างทางประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้สูงอายุมากขึ้น

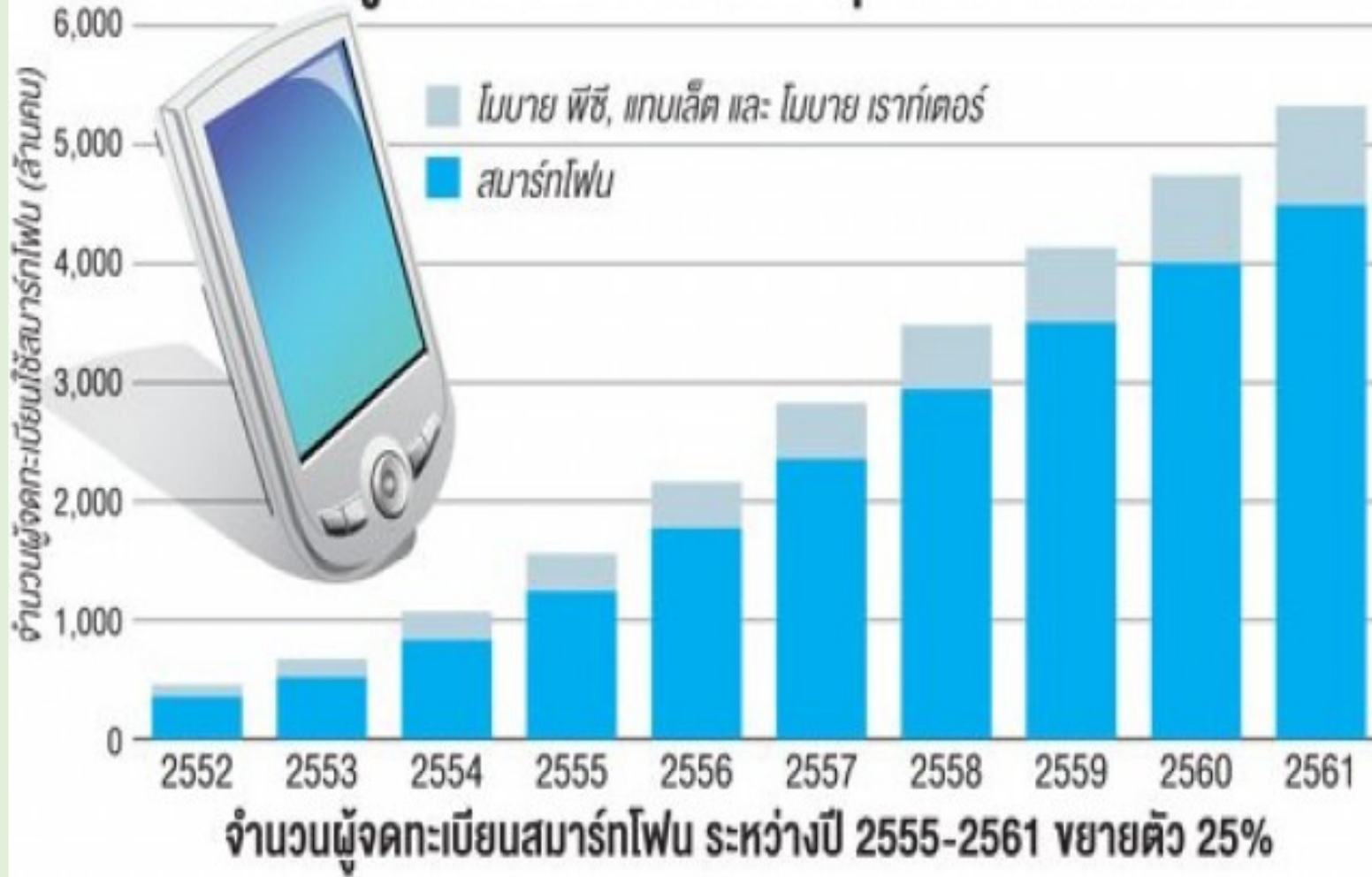
-ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ การสื่อสารแบบใหม่มากขึ้น ทำให้สังคมเป็นแบบโครงข่ายทางสังคม (social network) ที่เชื่อมร้อยผู้คนในรูปแบบใหม่ซึ่งส่งผลต่อวิถีชีวิต และพฤติกรรมด้านสุขภาพแบบใหม่ เช่น อาวุโส โซไซตี้

Health 4.0 หมายถึง การปฏิรูประบบการดูแลสุขภาพไปสู่ยุคใหม่ โดยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของบริบท Thailand 4.0

การปฏิรูประบบการดูแลสุขภาพในยุคใหม่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงระบบเดิม (แบบ Analog) ให้เป็นระบบใหม่ (แบบ Digital) โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำคัญที่เป็นเครื่องมือหลักในการปฏิรูประบบ 7 ประการ

1. Social Webs and Network
2. Mobile Application
3. Internet of Things
4. Cloud Computing
5. Big Data and Health Analytics
6. Robotic วิทยาการหุ่นยนต์มีการพัฒนามาจนถึง ขั้นใช้งานจริงเพื่อช่วยดูแลสุขภาพได้หลายด้านในโรงพยาบาล ทั้งการแพทย์และพยาบาล
7. Artificial Intelligences (AI) ปัญญาประดิษฐ์ เป็นเทคโนโลยีที่สามารถทำให้เกิดระบบอัตโนมัติที่ช่วยดูแลสุขภาพประชาชน

ปี 2561 ผู้ใช้สมาร์ทโฟนทั่วโลกพุ่ง 4.5 พันล้านคน

ตัวอย่างการนำหุ่นยนต์มาทำงานในโรงพยาบาล (มงกุฎวิเศษ)

สวีสวีคะ ดิฉันเป็นหุ่นยนต์เดินเอกสาร

JiaJia หุ่นยนต์สัญชาติจีนทำงานด้านประชาสัมพันธ์ในโรงแรม

นวัตกรรม 'หุ่นยนต์ช่วยเดิน' สำหรับคนพิการอัมพาตครึ่งล่าง(2017)

บริษัท ไออาร์พีซี (IRPC) ร่วมกับสถาบันสิรินธรฯ และ ม.ศรีปทุม พัฒนาดันแบบ “ชุดหุ่นยนต์ช่วยเดิน” เพื่อสร้างโอกาสให้คนพิการอัมพาตครึ่งล่างได้ใช้ประโยชน์และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นในอนาคต ด้วยการพัฒนาเม็ดพลาสติกชนิด **UHMWPE** ที่มีคุณสมบัติแข็งแรง ทนทาน น้ำหนักเบา ทดแทนอลูมิเนียมและเหล็กบางส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

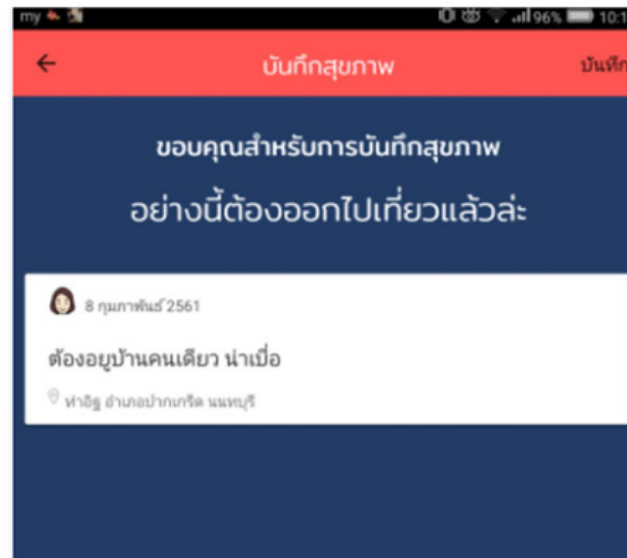
ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ ในการแข่งขันประกวดหุ่นยนต์ระบบอัตโนมัติเพื่อกระบวนการผลิต ปี 2557 (หรือ RACMP 2014) และรางวัลชนะเลิศ นักคิดสิ่งประดิษฐ์รุ่นใหม่ ในวันนักประดิษฐ์แห่งชาติ ปี 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) รางวัลในระดับนานาชาติ Honorable Mention Award และ Leading Innovation Award จาก Taipei International Invention Show & Techmart 2015 ณ ประเทศไต้หวัน

การใช้นวัตกรรมและสารสนเทศ

ด้านการรักษาพยาบาล การรักษาโรคเบื้องต้น

- **Mobile application** หลากหลายรูปแบบ ที่สามารถช่วยในการตัดสินใจให้การรักษาพยาบาล หรือการจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม
  - การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารสุขภาพ ปรึกษาปัญหาให้กับทีมสหวิชาชีพ
- ในการรักษาผู้ป่วย เช่น **program Line, Facebook**
- การใช้โปรแกรมต่างๆที่หน่วยงานกำหนด เพื่อจัดส่งข้อมูล สถิติต่างๆ

ตัวอย่าง การใช้ **Mobile Application**
ในบทบาทการรักษาโรคเบื้องต้น ของ NP

🔍 ปวดหัว หงุดหงิด เป็นหวัด

คุณไม่สบายตรงไหน? เร่งด่วน คู่มือ

ศีรษะ:
หู ตา คอ
จมูก ปาก

ลำตัว:
ท้อง แขน มือ
อวัยวะภายใน

ลำตัวส่วนล่าง:
อวัยวะเพศ ขา เท้า

ทั่วไป:
ไข้หวัด ผื่นหนัง ฯลฯ

← ศีรษะ หู ตา คอ จมูก ปาก

เจ็บคอ

ไอ

กึ่งบึง

ต่อมทอนซิลอักเสบ

ปวดฟัน

คัดจมูก ใ้จมูกไหล

ปวดศีรษะ (ปวดหัว)

ตาพร่า ตามัว

คันตาเนื่องจากการแพ้

🏠

← ศีรษะ หู ตา คอ จมูก ปาก

ไอ

รายละเอียด เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

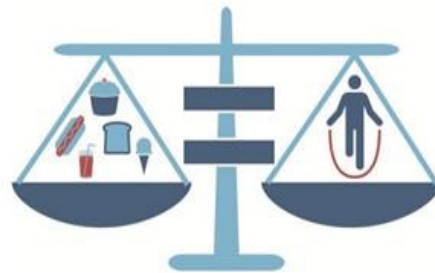
- ✓ ถ้าไอเนื่องจากหวัด, คัดจมูก, หรือระคายคอ, แพ้อากาศ ให้จิบ **ยาแก้ไอน้ำดำ** หรือใช้ **สมุนไพร**
- ✓ ถ้าไอมีเสมหะเหนียวสีขาว (โดยเฉพาะหลังเป็นหวัด) ให้ดื่มน้ำอุ่นมากๆ, พักผ่อนมากๆ, ห้ามจิบยาแก้ไอ แต่ให้กิน **ยาขับเสมหะ** หรือใช้ **สมุนไพร**
- ✗ งดบุหรี่, **อย่า**กินของมัน, ของทอด
- ⚠️ ถ้าไอมีเสมหะสีเหลืองหรือเขียว ควรไปหาหมอเพื่อพิจารณาให้ **ยาปฏิชีวนะ**
- ⚠️ ถ้าไอนานกว่า 2 สัปดาห์โดยไม่มีสาเหตุชัดเจน หรือมีอาการอ่อนเพลีย, เมื่ออาหาร, น้ำหนักลด, หรือไอออกมาเป็นเลือด ควรรีบไปหาหมอ

แนวทางการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อสร้างเสริมสุขภาพ

ลดเสี่ยง

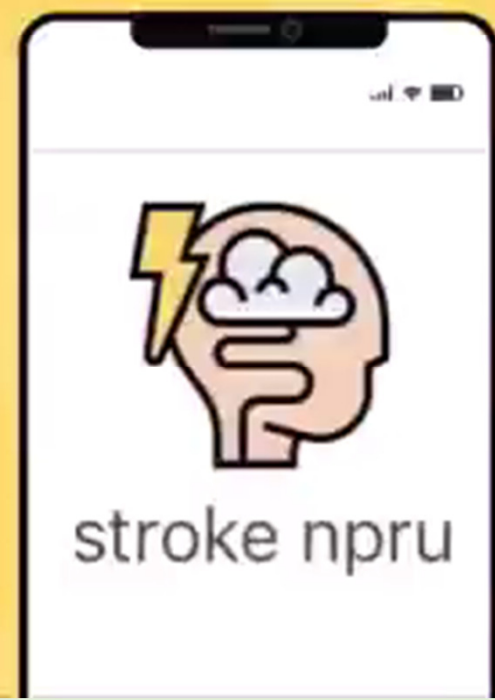
เสริมสร้าง

สนับสนุน

ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีในการสร้างเสริมสุขภาพ

แนะนำ Application

นวัตกรรมมีประโยชน์อย่างไร ???

ประโยชน์ของนวัตกรรม

1. ทำให้เกิดการพัฒนาขององค์กร
2. เพื่อใช้ในการศึกษาต่อและพัฒนาชิ้นงานให้ดียิ่งขึ้น
3. ช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดอันตราย
4. ช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ เกิดขึ้น มีความสะดวกสบาย ทันท่วงทีในการใช้งาน
5. ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการนำนวัตกรรม ซึ่งเป็นการนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์
6. สามารถนำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ขั้นตอนการคิดนวัตกรรม

1. ศึกษาและประเมินการปฏิบัติงานในการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน
2. ใช้ประสบการณ์หรือปัญหาที่พบมาช่วยกันคิดแก้ไข
3. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ไข
4. การนำอุบัติเหตุการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานมาพิจารณาประกอบ
5. หาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์

- 1. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ของการพัฒนานวัตกรรมให้ชัดเจน เช่น กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ โดยหาข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในชุมชน

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการพยาบาล

2. คิดค้นแนวทางการพัฒนานวัตกรรม โดยอาศัยวิธีการต่างๆ เช่น

- การค้นหาและรวบรวมข้อมูลสุขภาพชุมชน
- การจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ต่างๆ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดตื่นตัวและการเรียนรู้
- การค้นหาทุนทางสังคม และจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่
- สร้างข้อตกลงร่วมในการพัฒนานวัตกรรมกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่
- สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการดูแลสุขภาพในชุมชน เช่น เครือข่ายเยาวชน ผู้สูงอายุ อสม. เป็นต้น

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการพยาบาล

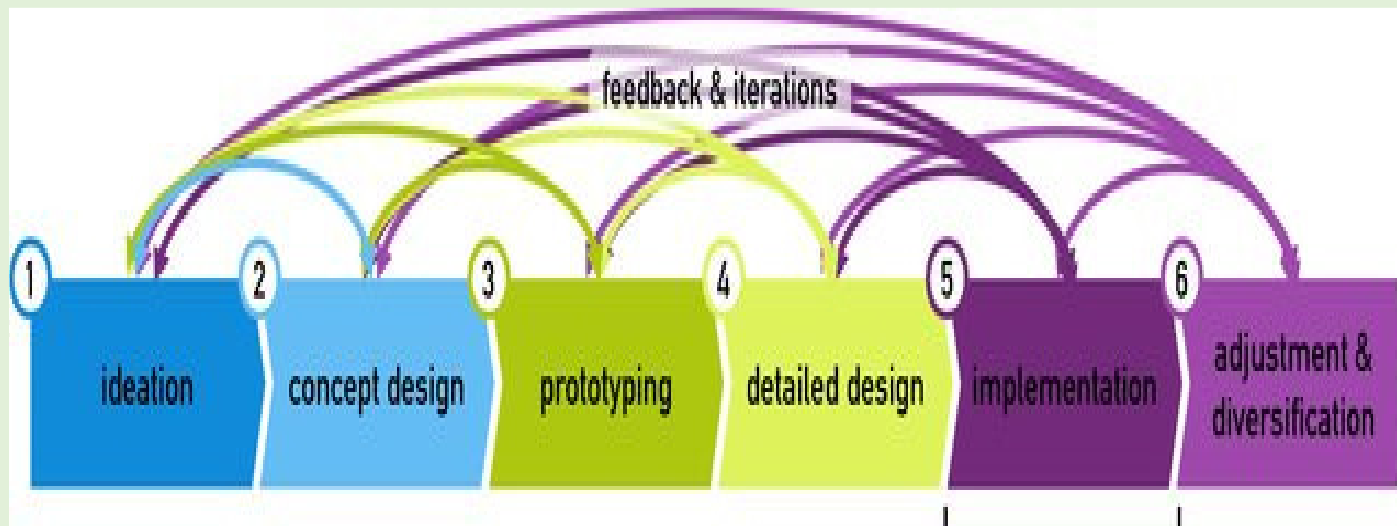
- 3. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรสุขภาพ ในการประสานงาน การสร้างเครือข่าย การทำงานสุขภาพแบบหุ้นส่วน การเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคส่วนอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม เป็นต้น

(Geissdoerfer, Bocken, & Hultink, 2016)

หลักการพิจารณาเพื่อตัดสินใจนำนวัตกรรมมาใช้

1. ตรงกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนา
2. มีความน่าเชื่อถือและความเป็นไปได้
3. สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้
4. มีหลักฐานยืนยัน

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรม

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรม

- มีทัศนคติที่ดีต่อชุมชน คำนึงถึงความต้องการของชุมชน
- มีค่านิยมที่ให้ความสำคัญต่อชุมชน
- ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี
- เห็นความจำเป็น และความสำคัญของนวัตกรรม
- มีความสามารถและพอใจ การปฏิบัติงานในลักษณะผสมผสานและการทำงานเป็นทีม ทั้งในหน่วยงานเดียวกันและร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรมสาธารณสุข

- เชื่อว่า ประชาชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางสาธารณสุขมูลฐานได้ในระดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้คำปรึกษาในงานที่ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ
- เข้าใจความสัมพันธ์ของปัญหาอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพ
- บริหารจัดการ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ แก่บุคลากรในระดับเดียวกันและระดับที่ต่ำกว่า รวมทั้งประชาชนทั่วไป
- มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นความต้องการของกลุ่มทั้งหมด

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรม

- มีความรู้ความสามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา โดยใช้สติปัญญา และความคิดอย่างรอบคอบ
- ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ช่วยตนเอง และพึ่งตนเองได้
- กระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนนั้น เป็นผู้นำของเขาได้เอง
- มีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลทั่วไป
- ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ทางด้านนวัตกรรมสาธารณสุข

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรมสาธารณสุข แบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ

- ด้านคิดค้นนวัตกรรม หรือวางแผนใช้นวัตกรรม
- มีส่วนร่วมในการคิดค้นนวัตกรรมสาธารณสุขใหม่ๆ หรือร่วมวางแผนการใช้นวัตกรรมที่มีอยู่แล้ว โดยเลือกใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับพื้นที่ เหตุการณ์ และช่วงระยะเวลา เหมาะสมกับสภาพปัญหาและพื้นที่

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรม

- ด้านเป็นผู้ใช้นวัตกรรม
- ศึกษานวัตกรรมให้เข้าใจถ่องแท้ ถึงข้อดี ข้อเสีย และเตรียมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจ นวัตกรรมให้ถูกต้อง ตรงกัน
- ยึดหลักการสาธารณสุขมูลฐาน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรมมากกว่า ผลงาน
- เริ่มนวัตกรรมจากกิจกรรมเล็กๆ ก่อน แล้วค่อยขยายใหญ่ขึ้นจนเต็มพื้นที่
- การเตรียมประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้อง ในนวัตกรรมนั้นๆ มีความสำคัญและจำเป็นมาก

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรมสาธารณสุข

- **ด้านการประเมินผล**
- ระยะเริ่มแรก **ควรติดตาม นิเทศ อย่างใกล้ชิด และประเมินผลเป็นระยะๆ** เพื่อรู้ข้อดี ข้อเสียของการดำเนินงาน เพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาในขั้นตอนต่อไป
- ควรติดตาม ประเมินผลนวัตกรรมแต่ละอย่าง **อย่างเป็นระบบ ระเบียบ** และมีการนำเสนอ ผลการประเมินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ
- ควรมีการ**พบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์**การดำเนินแต่ละนวัตกรรมมาในแต่ละระดับ เช่น ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เพื่อการพัฒนา นวัตกรรมต่อไป

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรมสาธารณสุข

- บทบาทของพยาบาลในสถานบริการสาธารณสุข มี 3 ระดับ คือ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด
- **งานด้านการวางแผน**
  - ร่วมในการ**จัดทำแผนพัฒนาชนบท**ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด
  - ร่วม**วิเคราะห์ปัญหา**ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในแต่ละพื้นที่
  - เป็น**ผู้ประสานงาน**ระหว่างหน่วยงานต่างๆ

บทบาทของพยาบาลกับนวัตกรรมสาธารณสุข

- ฝึกอบรม นิเทศ และติดตามให้การสนับสนุน
- การศึกษา ค้นคว้า และวิจัย
- ให้บริการพื้นฐาน
- จัดระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข
- การประเมินผล

ขอขอบคุณ

kamollabhu@webmail.npru.ac.th